

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.
0030 Oslo

Deres referanse
10/1769 SL ANT/rla

Vår referanse
10/00398-2

Dato
01.07.2010

HØRING - RAPPORT OM SÆRFRADRAG FOR STORE SYKDOMSUTGIFTER

Bakgrunn

Fellesorganisasjonen (FO) er et LO-forbund som organiserer 24.500 barnevernpedagoger, sosionomer, vernepleiere og velferdsarbeidere. Våre medlemmer kommer i kontakt med brukere som benytter seg av / kunne benyttet seg av ordningen med særfradrag for store sykdomsutgifter, men også brukere med store behov som faller utenfor ordningen slik den er i dag.

Rapporten er utarbeidet av en interdepartemental arbeidsgruppe. Et flertall i arbeidsgruppen foreslår å oppheve særfradragsordningen og i stedet nytte midlene til mer målrettende budsjetttiltak som i hovedsak skal ivareta de samme formålene. Mindretallet tar ikke stilling til hvorvidt ordningen skal beholdes eller avvikes, men framholder at denne avgjørelsen bør tas i en politisk beslutningsprosess.

Konsekvensene av en avvikling av særfradragsordningen

Regjeringen varslet i forbindelse med statsbudsjett for 2009 at den ville sette i gang en utredning av særfradragsordningen for store sykdomsutgifter *"med sikte på å få til et mer hensiktsmessig og rettferdig system"*. Det er derfor paradoksalt at resultatet av dette utredningsarbeidet er et forslag om at hele særfradragsordningen fjernes.

Vi ser at det er behov for å legge om det gjeldende regelverket, men vi stiller oss kritiske til den endringen som foreslås i rapporten. Mange personer vil komme svært dårlig ut dersom særfradragsordningen avvikes. Formålene som midlene foreslås overført til, har andre målgrupper enn de som benytter seg av særfradraget i dag.

Av det totale antallet personer som benytter seg av særfradragsordningen, er det 38.045 personer som har inntekt under 400.000, mens 20.359 personer har inntekt

Besøksadresse
Mariboegate 13
0183 Oslo

Postadresse
Postboks 4693
Sofienberg
0506 Oslo

Telefon
23 06 11 70

Telefaks
23 06 11 14

e-post
kontor@fo.no

www.fo.no

Bankgiro
9001.08.71394

Foretaksnr.
870 953 852 MVA

over 400.000. De fleste som benytter seg av ordningen har med andre ord ikke svært høy inntekt. Videre ser vi at en overvekt av de som benytter seg av særfradragsordningen ikke har tilknytning til arbeidslivet; 31.130 mot 27.274 som har et arbeidsforhold. FO mener at ingen som har inntekt under en gjennomsnittlig industriarbeiderlønn skal tape på omleggingen.

Overføring til andre formål

Et annet viktig moment er at FO mener at det må gis klare føringer på hvordan midlene skal brukes dersom særfradragsordningen avvikles. I rapporten foreslås det følgende anvendelse:

- 137 mill kroner til økt tannlegerefusjon
- 23 mill kroner til å styrke Husbankens tilskuddsordning for boligtilpasning
- 4 mill kroner til å øke rammene for Statens behandlingsreiser
- 198 mill kroner til generell bruk på helseformål

FO er skeptisk til at en stor del av midlene foreslås til brukt på "generelle helseformål". Vi ser faren for at avviklingen av særfradragsordningen er et ledd i en to-trinns operasjon hvor støtten til de som har store sykdomsutgifter vil falle helt bort. Først avvikles ordningen til fordel for "generelle helseformål". "Generelle helseformål" er imidlertid en vag formulering, og det blir enkelt å omdisponere midlene til helt andre formål.

FO mener derfor at dersom ordningen legges om, bør det kunne spores at midlene virkelig overføres til konkrete ordninger som faller de som har store sykdomsutgifter til gode.

Omfordeling

Arbeidsgruppen framhever at særfradragsordningen i liten grad har omfordelende effekt. De med lavest inntekt betaler lite eller ingen skatt, og denne gruppen påvirkes i liten grad av skatteendringer eller stønadsordninger som baserer seg på ulike former for inntektsfradrag, siden inntekt naturlig nok er en forutsetning for å kunne nyte godt av et inntektsfradrag.

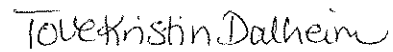
FO ser dette argumentet for å legge om ordningen. At ordningen i størst grad når de med de høyeste inntektene er problematisk siden det er godt dokumentert at vi har sosial ulikhet i helse i Norge, og at det er de laveste inntektsgruppene og de som står uten inntekt som er mest sykdomsutsatt. Vi støtter derfor at man søker å finne praktiske ordninger som i større grad har omfordelende effekt.

Vi er imidlertid skeptiske til at ordningen erstattes av økonomisk behovsprøvde ytelser. Det er først og fremst er de universelle ytelsene som har bidratt til velferdsstatens suksess, og den høye levestandarden vi har i Norge i dag. De universelle ytelsene er også viktig for velferdsstatens legitimitet i befolkningen. Vi

mener derfor at ordningen bør beholdes som et universelt gode, men at det i tillegg innføres et system for å fange opp de som ikke kan nyte godt av et særfradrag – eksempelvis gjennom en tilskuddsordning eller en styrking av grunn-og hjelpestøtnadsordningene.

Vennlig hilsen

Randi Reese
forbundsleder

Tove Kristin Dalheim
fagkonsulent